

“Her şey dâhil” cerrahi

Yrd. Doç. Dr. Bilge Karamehmet Altuntaş

1985'te İstanbul'da doğdu. 2006'da İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden mezun oldu. 2012-2016 yılları arasında İstanbul Arel Üniversitesi'nde önce İletişim Fakültesi ardından Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Turizm ve Otelcilik Bölümü'nde Öğretim Üyesi olarak görev yaptı. Özel sektörde de çalışan Dr. Altuntaş halen Medipol Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Son zamanlarda hepimizin bildiği ve faydalandığı, turizm sektöründe son yılların yükselen trendi “her şey dâhil” sistemler. Bu sistemlerin içinde, kimi tesislerde kapıdan kapıya hizmet verilirken kimilerinde havuzdan çıkıldığında sizi havluyla bekleyen hizmetlisine kadar geniş bir yelpazede hizmetler sunulmaktadır. Konsept ile orantılı olarak değişen fiyatlar ise tahminlerin ötesine geçebiliyor. Siz bir de bu hizmeti hastanelerde alabildiğinizi düşünürseniz, karşımıza 5 yıldızlı her şey dâhil hastaneler çıkmakta. İşte son dönemde dünya ülkelerindeki turizm bu yönde ilerlemekte. Her şey sizin hayal gücünüze, cebinizin gücüne ve mensubu olduğunuz ülkelerin karşılıklı anlaşmalarına dayanmakta.

Son dönemde ülkemize yurtdışından gelen turist sayısı göz önüne alındığında; 2013 yılında Türkiye'ye sağlık turizmi için gelenlerin sayısı 300 bini aşmış durumda. Bu rakama sağlık merkezlerinde yapılan operasyonlar da eklenince rakam 480 bine yükseliyor. Sağlık turizminden elde edilen gelir ise 2013 itibarıyla 2,5 milyar dolar olarak hesaplanmış. Gelelim 2016 yılı sağlık harcamaları verilerine. TÜİK'in Nisan 2016'da açıkladığı veriler, sektörün ne denli büyüdüğü konusunda yol gösterici olacaktır. 2016 yılı Milliyetine ve Yıllara Göre Yabancı Paket Tur Harcamaları Raporunda, 2014 yılında toplam harcama konusunda 1.883.552 Dolar ile birinci sırada Almanya'yı görmekteyiz. Ardından her ne kadar bu yıl gelen turist konusunda sıkıntı yaşıyor olsak da sağlık turizmi açısından hatırı sayılır harcama yapan Rusya Federasyonu'nu 1.381.234 Dolar harcama ile görmekteyiz. Bu ülkeler sırasıyla İngiltere, OECD Ülkeleri, Hollanda, Bağımsız Devletler Topluluğu, diğer Avrupa ülkeleri şeklinde sıralanmakta.

Toplam harcama ise dudak uçuklatacak türden: 8.198.647 Dolar.

TÜİK, yayımladığı bu raporda ayrıca yabancı bireysel harcama kalemine de yer vermiş. Bu rapora göre yabancıların bireysel harcamaları konusunda birinci sırada Batı Asya ülkelerini toplam 2.770.172 Dolar ile görmekteyiz. Almanya 1.955.301 Dolar harcama ile ikinci sırada yerini almış durumda. Ülkeler sırasıyla İran, Rusya Federasyonu, Afrika Ülkeleri, İngiltere, OECD olarak sıralanmakta. Burada dikkatimi en çok çeken ülke ise Afrika ülkeleri oldu. Bu ülkeler sağlık turizmine toplam 1.224.418 Dolar bireysel harcama yapmışlar. Tüm ülkeler toplamda 19.579.381 Dolar bireysel harcama ile sektörün fitilini ateşlemişler.

Sektörün ülkeler için ne denli önemli bir gelir kaynağı olduğunu kısaca açıkladıktan sonra, ülkemizin bu konuda ne gibi girişimlerde bulunduğu bahsetmek doğru olacaktır. 2013 yılında Türkiye'nin turizm gelirlerinin toplam 32,3 milyar dolar ve aynı dönemde sağlık turizminden elde edilen gelirin 2,5 milyar dolar düzeyinde olduğu düşünülürse; Türkiye'nin, sektörün gücünün ve ülke ekonomisine katkısının farkına varmış olduğu görülebilir.

2012 yılında devreye alınan Sağlık Turizm Rehberi ve www.turkeyhealthguide.com internet sitesi ile hasta-hastane-doktor iletişiminde önemli bir adım atılmış durumdadır. Yaşlı-engelli veya geriatric turizmi ile termal-spa turizmi konusunda hizmet veren tesislerin sayısındaki artış da bu girişimlerin bir sonucudur. Ayrıca Sağlık Bakanlığının son 10 yılda gerçekleştirmiş olduğu “Sağlıkta Dönüşüm Programı” çerçevesinde 2011 yılında yayımlanan genelge ve yönetmeliklerle konaklama tesisleri içinde sağlık tesisle-

rinin açılmasına izin verilmiştir. En büyük yatırımlardan biri, yabancı ülkelere gelen hastaların ulaşım (uçak bileti) giderlerinin desteklenmesidir.

Sağlık turizmini 3 kategoride (medikal turizm, ileri yaş ve engelli turizmi, termal turizm ve spa-wellness) değerlendiren T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı'nca oluşturulan Sağlık Turizmi Koordinatörlüğü ile birlikte Türkiye Turizm Stratejisi ve Termal Turizm Master Planı kapsamında çalışmalar yürütmektedir.

Türkiye Sağlık Turizmini Geliştirme Konseyi ve TÜRSAB işbirliğinde termal tesisleri seyahat acenteleriyle buluşturarak hızla gelişen termal turizm pazarından pay almak için çalıştay düzenlemiştir.

Konuyla ilgili en büyük eksiklik ise hastaların ve hatta hastane mensuplarının yapılan girişimlerden ve konu edilen teşviklerden haberdar olmamalarıdır. Burada değinilmesi gereken en önemli nokta ise belirli bir alanda uzmanlaşmanın hastanelere daha büyük pay getireceğidir.

Türkiye'de sunulan medikal hizmetler genel olarak şunları içermektedir:

- İleri tedaviler (kardiyovasküler cerrahi, radyoterapi, CyberKnife vb.)
- Transplantasyon
- İnfertilite (tüp bebek İVF uygulamaları)
- Estetik cerrahi
- Göz, diş, diyaliz tedavileri vb.

Yukarıda sıralanan medikal uygulamalardan bir ya da birkaçında uzmanlaşma ile sağlık turizminde beklenen gelir artışının gerçekleşeceği aşikârdır.

Türkiye'ye kozmetik cerrahi operasyonları

için gelen hasta sayısının yıllar içinde giderek artış gösterdiği; bu artışın Türk doktorların saç cerrahisi konusundaki yetenek ve deneyiminin yanında, operasyonun Avrupa ülkelerine kıyasla daha uygun fiyatlı ve Türkiye'nin turizm açısından tercih edilen bir ülke oluşundan kaynaklandığını ifade edilmiştir. Ayrıca yabancı hastalarının havaalanı ve otel transferlerini de organize edebildiklerini dile getirilmiş, hastaların yüzde 80'inin yurt dışı hastalardan olduğu ifade edilmiştir.

Estetik yaptırmak için ülkemizi ziyaret etmek isteyen sağlık turistleri bu alanda uzmanlaşmış tesislerin internet sitelerini araştırdıklarında interaktif canlı yardım, ücretsiz danışma ve hekim desteği ve telefon ile destek alınabilmektedir. Bunların yanı sıra hastalar dış konusunda sağlık hizmeti almak istiyorlarsa dış filmlerini mail olarak gönderebilmekte, bu testler doktorlar tarafından değerlendirilebilmektedir. Ortaya çıkan sonuca göre sağlık tesislerinin sundukları paketlerden birini tercih ederek tedavi veya diğer bir ifade ile sağlık turizmi serüvenleri başlamaktadır.

Tüp bebek uygulamaları da diğer uygulamalar gibi teşhis-havaalanı transferleri-indirilmiş uçak biletleri-tedavi-tedavi sonrası destek ve danışmanlık hizmetlerini beraberinde getirmektedir. Bazı turizm firmalarıyla anlaşan sağlık tesisleri, yurt içi bazı turlardan da faydalanma olanakları bulunmaktadır.

Medikal turizm kapsamında ülkemize gelen hastaların kliniklere göre dağılımına bakıldığında ise göz hastalıkları ilk sırada yer almaktadır. Hastaların yaklaşık 7'de biri göz hastalıkları için Türkiye'ye geliyor. Sağlık turistlerinin en fazla başvurdukları klinik olan göz hastalıkları için sırasıyla en çok İstanbul, Antalya ve Ankara illeri tercih edilmektedir.

Plastik cerrahi konusunda oldukça iyi durumda olan Türkiye, maliyet avantajı ile de ön plana çıkmaktadır. Saç ekimi operasyonu Avrupa'da 10.000 Euro,

ABD'de 30.000 Dolar civarındayken Türkiye'de 5000 TL civarındadır. Plastik cerrah sayısı baz alınarak yapılan sıralamada Türkiye dünya 9'uncusu olarak öne çıkmakta. Örneğin by-pass ameliyatı olmanın maliyeti Türkiye'de 8 bin 500 Dolarla 21 bin Dolar arasındayken, bu rakam İspanya'da 43 bin, Meksika'da 42 bin, Kore'de 31 bin 500 Dolar seviyelerine kadar çıkıyor. Kalça protezi ABD'de 10 bin ile 23 bin Dolar arasında bir fatura çıkarırken, Türkiye'de neredeyse yarı fiyatına bu operasyonu yaptırmak mümkün olabiliyor. Türkiye, dünyanın en çok rağbet gören sağlık turizmi destinasyonlarının başında geliyor. Bunun en önemli nedenlerinden biri sağladığı yüzde 50-60 oranındaki düşük tedavi giderlerinin etkisi olarak düşünülebilir.

Türkiye'de tedavi için gelen hastaların kayda değer bir çoğunluğu turizm sektörünün de yüksek sezon olarak tabir edilen temmuz ayını tercih etmektedirler. En çok gelinen şehirler arasında ise Antalya ilk sırada yer alıyor. Bu durum da sağlık ve turizm sektörlerinin aynı yönde ilerlediğini göstermektedir.

Sağlık turizminde dikkat edilmesi gereken önemli nokta ise kalitenin standart hale getirilmesi çalışmalarıdır. Sağlık hizmeti almak için ülkemize gelen hastaların standardizasyonun göstergesi olan JCI akreditasyon belgelerinin edinilmiş olması gerekmektedir.

Özetle, belirli alanlarda uzmanlaşanlar pastadan paylarını çoktan almış durumdadır. Hatta her şey dâhil konseptini uygulamaktadırlar. Kapıdan kapıya; teşhisten ulaşım, tedaviden tedavi sonrası danışmanlığa kadar geniş çaplı hizmetler sunulmaktadır. Sağlık hizmetlerinin yanı sıra kültürel geziler de organize eden sağlık tesisleri ve sağlık turizmi acenteleri, hasta yakınlarının kalacakları otellerin belirlenmesine ve rezervasyonuna kadar sundukları birçok seçenekle; hastayı hasta olmaktan çıkarıp hem psikolojik olarak rahatlatmakta, hem de operasyon veya

Kapıdan kapıya; teşhisten ulaşım, tedaviden tedavi sonrası danışmanlığa kadar geniş çaplı hizmetler sunulmaktadır. Sağlık hizmetlerinin yanı sıra kültürel geziler de organize eden sağlık tesisleri ve sağlık turizmi acenteleri, hasta yakınlarının kalacakları otellerin belirlenmesine ve rezervasyonuna kadar sundukları birçok seçenekle; hastayı hasta olmaktan çıkarıp hem psikolojik olarak rahatlatmakta, hem de operasyon veya tedavi sonrasında genel bakım ve sağlık danışmanlığı hizmetini sunmakta. Hoş geldin, her şey dâhil ameliyat masası!

tedavi sonrasında genel bakım ve sağlık danışmanlığı hizmetini sunmaktadırlar.

Hoş geldin, her şey dâhil ameliyat masası!

Kaynaklar

Anadolu Ajansı, (2012), <http://www.sabah.com.tr/turizm/2012/02/18/istanbul-estetigin-de-merkezi>, (Erişim Tarihi:13.06.2016)

Aydın, G. ve Karamehmet, B. (2015), *Dünyada Ve Türkiye'de Sağlık Turizmi Pazarlama Uygulamaları ve Karşılaştırmalı Durum Analizi, Pazarlama ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 8(16), s. 1-21.

<http://www.ktbyatinimisletmeler.gov.tr/TR,11492/saglik-ve-termal-turizmi-tanimi.html> (Erişim Tarihi:13.06.2016)

<http://thtdc.org/thtdc-ve-tursab-isebirliğinde-termal-tesisler-ile-acenteler-zirvesi/> (Erişim Tarihi:13.06.2016)

T.C. Sağlık Bakanlığı, <http://www.saglik.gov.tr/SaglikTurizmi/belge/1-10556/medikal-turizm.html> (Erişim Tarihi:13.06.2016)

TÜİK. (2016). *Turizm İstatistikleri*, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1018 (Erişim Tarihi:13.06.2016)

TURSAB. (2016), http://www.tursab.org.tr/dosya/12186/saglikturizmiraporu_12186_5485299.pdf, (Erişim Tarihi:13.06.2016)